

เอกชนจีนกับไอที

โดย... ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์

เอกชนไอทีของจีนบางคนมีความเห็นว่า สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตคือ ภูมิภาคเอเชียที่มีความเข้มแข็งทางด้านไอที มีพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของโลกไปพร้อม ๆ กับภูมิภาคที่เข้มแข็งอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคพื้นอเมริกาเหนือและภาคพื้นยุโรป

จีนคิดว่าด้วยตัวเลขความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนที่ 8% ของGDPโดยเฉลี่ย เมื่อเปรียบเทียบกับ 3% ของยุโรป และ 2% ของสหรัฐอเมริกา จะทำให้จีนและเอเชียมีโอกาสในการแข่งขันและต่อรองกับผู้เล่นใหญ่ ๆ ในโลก

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้อุปกรณ์มือถือ ซึ่งในไม่ช้าไม่นาน เอเชียจะมียอดผู้ใช้สูงที่สุดในโลก เพราะในอัตราเติบโตของยอดผู้ใช้ 20% ที่เป็นสถิติของทวีปเอเชีย เป็นส่วนเติบโตของจีนถึง 35% และด้วยประชากรพันสองร้อยล้านคนของจีน ตลาดใหญ่ของโลกมีมือถือทุกวันนี้และในอนาคตไม่เป็นการถามว่าจะอยู่ที่ไหน นอกจากจีนและเอเชีย

อินเทอร์เน็ตก็เช่นกัน เพียงประเทศจีนประเทศเดียวก็มีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นปีละ 100% ผนวกกับการแพร่กระจายของการติดตั้งเครือข่ายความเร็วสูง (Broadband Network) ทำให้เกิดการใช้งาน (Broadband applications) อย่างทวีคูณ ประเทศในเอเชียที่จะเป็นหลักในการใช้เครือข่ายความเร็วสูงคือจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี โดยเฉพาะเกาหลีได้ ทุกวันนี้เป็นนโยบายของรัฐในการใช้เครือข่ายความเร็วสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจ

เมื่อประเทศเหล่านี้มีความชัดเจนตั้งแต่ระดับนโยบายแล้ว ทำให้นักลงทุนต่างมีความมั่นใจสูงขึ้นเรื่อย ๆ ผมเองได้ยืมผู้นำของทั้งจีนและเกาหลีในระดับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบกล่าวสุนทรพจน์ไว้ในที่สาธารณะหลายครั้งว่า นโยบายไอทีดังกล่าวเป็น “นโยบายเศรษฐกิจ” ซึ่งต่างจากนโยบายการพัฒนาไอทีอย่างที่เคยเข้าใจกัน ในทางตรงกันข้าม ไอทีถูกมองเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจที่มีอุปสงค์เป็นตัวตั้ง (demand-driven)

ผลจากนโยบายดังกล่าว ทำให้เป็นที่หมายตาของนักลงทุนที่ขนเงินมาลงทุนจากต่างประเทศทั่วโลก (Foreign Direct Investment : FDI) เพื่อหวังผลกำไร ยิ่งความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับภูมิภาคตะวันออกกลางรุนแรงขึ้น อาจเป็นไปได้ว่าผลสืบเนื่องจากเหตุการณ์ 11 กันยายนจะไม่หยุดลงง่าย ๆ แต่จะทวีคูณความรุนแรงทางการเมืองและการทหาร จนทำให้ภาคเศรษฐกิจของโลกเกิดความปั่นป่วน ซึ่งอาจจะเป็นที่ภัยคุกคามหรือโอกาสสำหรับการเติบโตของไอทีในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งอยู่ค่อนข้างห่างไกลจากปัญหาความรุนแรงดังกล่าว

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ใช้แรงงานจำนวนมหาศาลในเอเชีย หากจะดูรวม ๆ คงจะอยู่ในราว 3,700 ล้านคน อยู่ในจีน 1,200 ล้านคน อินเดีย 1,000 ล้านคน ในอาเซียนมีอยู่ราว 500 ล้าน ที่เหลือกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ ของทวีปเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 60 ของประชากรโลก และนับวันจะมีคนรุ่นใหม่ของเอเชีย ซึ่งมีความรู้ มีทักษะ และมีความสามารถที่จะเสียบเข้าไปในกระบวนการโลกาภิวัตน์ และเศรษฐกิจใหม่ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากระบบการศึกษาซึ่งมีลักษณะจืดและความเชื่อแบบเอเชียตั้งแต่บรรพบุรุษที่ยกเอาการศึกษาของลูกหลานเป็นสำคัญ

อี-เอเชีย (e-ASIA) จึงไม่ใช่เรื่องแปลกหากจะเกิดขึ้น จะโดยธรรมชาติ หรือจัดตั้งจนสุดงอมก็ตามที่ ใน
ทรรศนะของนักธุรกิจจีนคิดว่าต้องเกิดขึ้นโดยมีผู้เล่นทั้งสองฝ่ายคือ คนของราชการและคนของเอกชน มีการ
ลงทุนที่เริ่มต้นสนับสนุน โดยภาครัฐ เพื่อให้มีเม็ดเงินลงไปยังอุตสาหกรรมไอทีที่จะเป็นยี่ห้อของเอเชียโดยแท้ เป็น
การจุกประกายความเข้มแข็งให้กับเทคโนโลยีเอเชีย

เขตการค้าเสรี (Asia Free Trade Zone) ก็เป็นอีกนัยสำคัญหนึ่งซึ่ง e-ASIA จะเป็นตัวผลักดันให้เกิดขึ้น เพื่อ
ให้เกิดการแข่งขันกันพัฒนาเทคโนโลยีจากการเปิดตลาดให้สินค้าไหลไปไหลมาได้สะดวก แต่โดยที่การเจรจาเพื่อ
เปิดตลาดมักจะใช้เวลานานและมีความซับซ้อนมาก การจัดตั้งเขตการค้าเสรีของเอเชียในเบื้องต้นจึงควรมุ่งเปิด
ตลาดฝั่งเอเชียตะวันออก (East Asia Free Trade Area: EAFTA) ก่อนเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นการตกลงระหว่าง
ประเทศในแถบเอเชียในเรื่องมาตรฐานสินค้า มาตรฐานวิธีการตรวจรับ ไปจนถึงการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมาตรฐาน
เดียวกันก็เกิดขึ้นได้ เอเชียก็จะเริ่มกลายเป็นแหล่งผลิตสินค้าตามสั่ง (OEM) ได้ทันที

แต่ที่จะสำคัญยิ่งต่อเอเชีย คือ กำลังคนของเอเชีย ซึ่งจะเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะเข้าเกณฑ์ที่เรียกว่าแรงงาน
ความรู้ (Knowledge Workers) ที่จะเริ่มหันเหจากการไปทำประโยชน์ให้กับอเมริกาหรือโลกตะวันตกมายังบ้าน
เกิดเมืองนอน เนื่องจากมีเงื่อนไขที่ดี ทั้งผลตอบแทนทางการเงิน การได้อยู่ในบ้านเกิดเมืองนอนและญาติมิตร
รวมถึงความรู้สึกภูมิใจในชนชาติของตนเอง แรงงานเอเชียในอนาคตจะเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศและ
ภูมิภาค โดยมีไอทีเป็นอุตสาหกรรมผู้นำที่กระจายการประยุกต์ใช้ไปในอุตสาหกรรมรายสาขาอื่น ๆ รวมทั้งภาครัฐ
และภาคสังคม

e-ASIA จึงมิใช่เรื่องเพื่อฝันแต่อย่างใด หากเงื่อนไขการพัฒนาเป็นไปอย่างเอื้ออำนวย

หมายเหตุ บทความนี้เขียนลงหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ คอลัมน์ “ทางด่วนสายไอที”
เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2545